

«Життя за Божими Заповідями стосується не тільки духовності, значною мірою, вони оберігають фізичне життя і здоров'я людей»

Лікар із Хорватії, доктор медицини Антун Лісец, уже 25 років своєю працею закликає людей різних країн поважати життя, здоров'я, християнські моральні та сімейні цінності. Із 1992 року часто буває в Україні, де в різних містах країни читає лекції, зустрічається з медиками, студентами, молоддю... п. Лісец також був гостем Дрогобицької духовної семінарії. Під час конференції п. Антун поділився із семінаристами своїми думками і поглядами стосовно ситуації, яка склалася у світі, зокрема в Україні. Ідеться про гостру необхідність звернути увагу суспільства, а особливо молоді і медиків, на проблеми ставлення до людського життя, здоров'я, одруження, батьківства та сім'ї.

По завершенні конференції п. Лісец роздав семінаристам друковані матеріали та аудіозаписи своїх лекцій, а також люб'язно погодився відповісти на кілька запитань для семінарійного часопису «Слово».

– Пане Антуне, які конкретно завдання Ви ставите перед собою у Вашій місійній діяльності?

Головним моїм завданням є аналізувати проблеми, від яких люди вже страждають, і вирішувати їх, згідно з християнською вірою. Виховувати обережність перед неправильним способом життя. Особливо боротися з такими гріхами і проблемами як контрацепція, стерилізація, штучне запліднення, вбивство ненароджених дітей, евтаназія; розпуста, перелюб, гомосексуальність, порнографія, уникання чи відкладання шлюбу через невинуваті причини; аморальне виховання, при якому людську сексуальність через освіту, медицину і засоби масової інформації намагаються відлучити від подружжя, зачаття і народження; проживання членів подружжя окремо через працю тощо; проблеми у сімейних стосунках (брак любові, погане виховання і психічний травматизм); голод і бідність; куріння, алкоголізм, наркотики; відсутність належної опіки над старшими і важкохворими людьми не лише тоді, коли вони живуть самі, але й коли перебувають у родинах, медичних закладах і домах престарілих.

– Що, на Вашу думку, є причиною цих бід?

Проблеми, про які йде мова, дуже часто виникають не тільки через спокусу людини зробити гріх, але і з допомогою особливих програм, через які сили зла хочуть викликати деструкцію. Ідеться про способи проникнення і пропаганди ідеології неопоганства, про брудну міжнародну політику і величезні кошти, вкладені у здійснення негативних цілей. Маю на увазі добре організовані і детально розроблені програми, за допомогою яких велика кількість цього зла систематично поширюється через «медицину», «фармацію», шкільні програми від основного – до найвищого ступеня, радіо-і телепрограми, численні

видання, індустрію музики і кіно, державне законодавство, акти окремих міністерств, через торгівельну інфраструктуру, відеотеки і діяльність різних місцевих і міжнародних організацій.

Такі шкідливі програми часто знаходять добрий ґрунт серед тих, хто віддалився від Бога, хто незнайомий з Божими Заповідями і вченням Церкви або не прийняв їх, дав себе ошукати блиском світу, фальшивими «ідолами».

– Скажіть, будь ласка, в чому полягає особливість Вашої проповіді саме як мирянина-медика?

Знаючи зсередини проблеми і спокуси, які постають перед сучасними медиками, наголошую на необхідності призадуми і на формуванні християнської совісті у працівників «медицини».

Часто навчання у медичних навчальних закладах, на факультетах чи в аспірантурі є морально неправильним – і це має закінчитися. Нам необхідні медичні працівники, котрі поважатимуть Божий порядок і Божий Закон, а це включає пошану до життя людини та її гідності. Ми не можемо бути «роботами», які виконують неморальні вимоги. Кожний із нас має свою душу, яку необхідно спасти.

– Які виклики і загрози, на Вашу думку, постають перед медиками у наш час в Україні? В Україні, як і в усьому світі, існує досить багато нагод, через які медичні працівники наражаються на спокусу згрішити невідповідною поведінкою щодо пацієнтів, щодо своїх колег по праці, щодо суспільства загалом, а навіть і непошаною щодо свого духовного і тілесного життя.

Необхідно наголосити, що важкими гріхами є активна і пасивна евтаназія, загроза життю і здоров'ю госпітальними інфекціями через недотримання правил асепсії; блуд, перелюб, контрацепція, стерилізація, вбивство людини від самого зачаття тощо; штучне запліднення, при якому відбувається зачаття без специфічного зв'язку шлюбної любові. До важких наслідків можуть привести пренатальні діагностики (як, наприклад, амніоцентез), метою яких є полювання на хворих ненароджених дітей для їхнього вбивства.

– У своїх лекціях особливу увагу Ви звертаєте на недопустимість будь-якої контрацепції...

Так, справді. Дозвольте просто зацитувати слова Святішого Отця Пія XI з Енцикліки «*Casti Conubii*» («Чисте подружжя») проти контрацепції і стерилізації: «Кожне подружнє єднання, у якому статевий акт зумисно позбавлений своєї природної здатності продовження роду, порушує Божий та природний закон, і хто собі таке дозволяє, чинить тяжкий гріх. Тому на підставі Нашого найвищого авторитету та дорученого нам обов'язку дбати про спасіння усіх душ застерігаємо усіх священників-сповідників та усіх душпастирів, щоби не дозволяли порученим їм вірним грішити проти такого вагомого Божого Закону...» (Мт. 15, 4).

А папа Павло VI у своїй Енцикліці «*Humane vitae*» («Людське життя») пише: «Чесні люди можуть ще краще переконатися у правдивості церковного вчення, коли вони звернуть увагу на наслідки методів штучного регулювання народжень. Передовсім слід задуматись, наскільки широкий і легкий шлях відкривається до подружньої невірності і до загального послаблення моральності. Не потрібно багато досвіду, щоб знати, наскільки слабкою є людина, та щоб збагнути, що людина, особливо молода, настільки вразлива перед спокусами, що вона потребує спонук, щоб дотримуватись морального закону, і що було б безвідповідально полегшувати їй недотримання цього закону. Так

само слід висловити тривогу: чоловіки, які призвичаїлися до протизаплідних практик, можуть втратити пошану до жінки і, легковажачи її тілесним благом і психічною рівновагою, сприймати її як звичайне знаряддя задоволення своєї похоті, а не як супутницю, яку слід поважати і любити».

Контрацепція і стерилізація є методами, спрямованими проти прокреації, і мають шкідливі наслідки не тільки для душі, але й для тіла і для суспільства. Очевидно, що злодій не тільки той, хто краде, але й той, хто тримає йому драбину.

Існує суттєва різниця між природним методом, який відкриває плідні й неплодні дні у жінки, і контрацепцією та стерилізацією, які є неприпустимими і гріховними. А саме: контрацепція і стерилізація роздвоюють сув'язь, яку Господь Бог передбачив між специфічним шлюбним актом і зачаттям. Природний метод цю сув'язь не розриває з огляду на те, що подруги цілковито стримуються від шлюбних стосунків у плідний період. А шлюбні стосунки не є необхідними, якщо існує виправдана причина, щоб їх не було. Звичайно, що сексуальне життя взагалі заборонене і перед, і поза шлюбом, який благословить Господь Бог.

Спіраль убиває дітей! При її вживанні зачаття відбувається, але дитина найчастіше вмирає в перші дні, тому що спіраль не дозволяє їй імплантуватися (закріпитися) в матці. Під час прийняття усіх видів таблеток, так званих «протизаплідних», все ж не рідко відбувається овуляція і зачаття. У такому випадку дитина найчастіше умирає від голоду, тому що таблетки сушать залози і зменшують кількість їжі (глікогену) у слизовій оболонці матки. Жінки, що приймають таблетки, частіше від інших хворіють на рак грудей, шкіри і матки, схильні до інсультів та інфарктів, запалення вен з тромбами, що можуть викликати емболію, виникає ушкодження печінки і зорового нерва, слабшає імунітет тощо. Таблетки не є вирішенням проблеми нерегулярного менструального циклу.

Зачаття відбувається і під час прийняття більшості інших так званих «контрацептивних» засобів, але і ці речовини автоматично вбивають дитину в перші дні. Ісус сказав: «Істинно кажу вам: усе, що ви зробили одному з моїх найменших братів, ви мені зробили» (Мт. 25, 40). А наш найменший брат чи сестра – це та маленька дитинка, щойно зачата. Її жодним чином не слід убивати. Треба довіряти Господеві. Ісус сказав дослівно так: Отож не турбуйтеся, промовлявши: Що будемо їсти, що пити й у що зодягнемось? Про все те побиваються погани. Отець же ваш небесний знає, що вам усе це потрібне. Шукайте перше Царство Боже та його справедливість, а все те вам докладеться». (Мт. 6, 31-33).

Ті, котрі рекламували і розповсюджували презервативи, відповідальні не тільки за допомогу у здійсненні гріхів, між якими облудність, перелюб і контрацепція, а і за подачу оманливої інформації, начебто інфекція не переноситиметься. На сьогодні доведено, що через презерватив переносяться СНІД, HPV, Chlamidia Trachomatis, herpes genitalis, сифіліс та багато інших хвороб.

– З якими словами Ви звернулися б до медиків, котрі наважуються проводити штучне переривання вагітності – аборти?

Позаяк я сам медик, то можу собі дозволити досить гострі вирази. До зіпсутого натовпу, що перед Пилатом вимагав розп'яття Христа, додалися й ті, котрі вбивають дітей. Юда за жменю срібняків зрадив Ісуса і передав Його вбивцям. Подібні зради існують і між медичними працівниками. Не вірю, що будь-хто з них залишився щасливим із грошима або чим-небудь іншим, що отримав за виконання гріха.

Святіший Отець, папа Іван Павло II, у своїй енцикліці «Evangelium vitae» («Євангеліє життя») каже: «Уже у Старому Завіті зустрічаємо приклад опору несправедливому

розпорядженню влади – і якраз спрямованому проти життя. Єврейські повитухи не скорилися фараонові, який наказав вбивати всіх новонароджених дітей чоловічої статі: «...Не чинили так, як велів їм єгипетський цар, але залишали при житті хлоп'яток» (Вих. 1, 17). Треба звернути увагу на глибокий мотив такої поведінки: «Бо боялися ж повитухи Бога» (там само). Власне з покори Богові, Котрого належить боятися, висловлюючи визнання Його абсолютної і найвищої влади, людина черпає силу та відвагу протистояти несправедливим людським системам».

– Які загрози можуть спричинити медики для вже народжених?

Особливу небезпеку сьогодні представляють вірусні госпітальні інфекції, як, наприклад, різновиди гепатиту, дедалі більше присутня і проблема СНІДу. Більшість людей, котрі носять у собі ці віруси, цього не свідомі і не мають назовні видимих симптомів. Віруси з їхньої крові та тілесних виділень дуже легко можуть поширюватись не тільки на медпрацівників, а й на інших людей, якщо не шануються правила асепсії. Існує дуже багато прикладів, коли різними способами загрожують своїм пацієнтам не тільки ті, котрі працюють у хірургічному, а й інших напрямках медицини.

Недопустимим є також те, щоб старі, бідні і покинуті особи вмирили через те, що «відповідальні» медпрацівники не зайнялися відкриттям хвороби і її лікуванням. Великим злочином є, коли хтось помирає від голоду чи спраги, якоїсь інфекції, серцевої декомпенсації чи іншої хвороби, від якої існують ліки, але їм не подали цього ліку, інфузії, поживи тощо.

Не можна проводити жодних інших видів активної та пасивної евтаназії. На старших деколи евтаназійно діють і звичайні седативи, які їх настільки блокують, що вони перестають їсти і пити, рухатися, тоді настає загроза голоду, спраги, запалення легенів, декубіт тощо.

Очевидним є факт, що попри найбільшу працю медичних працівників для спасіння тілесного життя людини, вона таки наближається до кінця земного шляху. І тоді її треба оточувати любов'ю і увагою, даючи можливість перед смертю помиритися з Господом і людьми, покликати священника, котрий може уділити їй Святі Тайни.

– Яким Ви бачите вихід із ситуації, що склалася, а особливо нас цікавить Ваше бачення ролі Церкви у вирішенні піднятих проблем?

Церква є Учителькою віри і моралі. Вона, як добра Мати, зауважує проблеми сьогодення і дає на них християнську відповідь, щоб люди не зійшли з правильного шляху. Знаю, що Українська Греко-Католицька Церква не хоче бути тільки пасивним спостерігачем цих трагедій. Вона відчуває обов'язок свого пророчого покликання, бажає проаналізувати стан і запропонувати конкретні пасторальні програми для вирішення проблем.

Життя за Божими Заповідями стосується не тільки духовності, значною мірою, вони оберігають фізичне життя і здоров'я людей. Отож турбота про життя і здоров'я не може бути залишена тільки медикам, але важливу роль тут відіграє і Церква. Щобільше, вона допомагає лікувати і «тяжкохвору медицину».

Проблеми настільки значні, що для їхнього вирішення потрібно залучити всі наявні у Церкві сили, щоденно слухати Божий голос і шукати нові способи діяльності для будівництва цивілізації любові, поваги до Божого Закону для добробуту кожної людини і суспільства загалом.

– Що конкретно Ви пропонуєте, щоб поживити пастирську діяльність у цій сфері? Спробую коротко перерахувати мої пропозиції.

По-перше: молитва, піст, апостолят. Молитви можуть бути індивідуальні, родинні, у громадських місцях, у церквах і як рухи, які пов'язують велику кількість людей. Усі, хто молитвою, постом чи апостолятом хочуть допомогти захистити життя в небезпеці для добра людей і сім'ї, мають знати, до кого у своїй єпархії можуть звернутися для налагодження співпраці.

По-друге, нам слід удосконалити працю з приготуванням до шлюбу. Потрібно організувати зустріч всіх викладачів курсів підготовки до шлюбу (священиків і мирян), на якій проаналізувати теперішній зміст і спосіб проведення курсів, працювати над їхнім вдосконаленням. Якщо є помилки, домовитися про їхнє виправлення.

По-третє, у всіх містах, де є гінекологічні поліклініки чи відділи, потрібно створити консультаційні центри, у які могли б звертатися медпрацівники, соцпрацівники та інші, котрі контактують з вагітними, щоб відмовити від абортів і допомогти вирішити їхні проблеми, згідно з християнськими засадами. Варто створити католицькі консультації, до яких могли б приходити не тільки вагітні, але й діти, подружжя та інші з різними проблемами.

По-четверте, слід налагодити християнську опіку над особами у навчально-виправних закладах та в'язницях: відвідини, лекції для підопічних, в'язнів і персоналу, котрий працює з ними. Іноді потрібна посиленна опіка пароха над сім'єю ув'язненої особи.

П'ята пропозиція стосується належної катехизації. Через віронавчальні підручники і програми потрібно вчасно і з достатніми аргументами виховувати пошану до людського життя, здоров'я, дошлюбної чистоти, подружньої вірності і Божого дару плідності.

Загалом, думаю, що запорукою успіху буде те, що кожен християнин щодня молитиметься Богові, щоб чути Його і виконувати те, що Він від нас очікує.

Дуже дякую за розмову, п. Антуне. Бажаємо успіхів у Вашій важливій праці!
Розмовляв Денис Богатко

Денис Богатко. Інтерв'ю з Антуном Лісецом, доктором медицини (Хорватія)//СЛОВО № 1 (49) 2012, с.26-29